

Position paper voor Rondetafelgesprek netcapaciteit 28 november
Datum 1 november 2019

REM OP ENERGIETRANSITIE DOOR GEBREK AAN NETCAPACITEIT

De huidige energievoorziening en de transitie naar een nieuwe voorziening staat onder druk door onder andere netcongestie. Gegeven recente ontwikkelingen *lijkt* het er op dat ‘de oplossing’ ligt in het vergroten van de netcapaciteit – het verzwaren van het bestaande energienet. De duurzaamheid van de hiervoor genoemde mogelijke oplossing is wat HVE betreft niet voldoende. De maatschappelijke kosten voor de verzwaringen zijn erg hoog en de overlast langdurig. Uiteraard is het belangrijk acute problemen zoveel mogelijk op te lossen. Een belangrijke bijdrage aan de structurele oplossing ligt echter in het aansturen op een lokale energievoorziening.

DE OPLOSSING: Lokale slimme energievoorziening of SMART (MICRO) GRIDS

HVE is ervan overtuigd dat de nieuwe, toekomstbestendige energievoorziening een slimme infrastructuur bevat, oftewel een ‘smart grid’. De smart grid heeft daarbij de volgende ontwerpprincipes:

1. De benodigde energie wordt *lokaal* opgewekt;
2. De energie wordt zoveel mogelijk *lokaal* verbruikt;
3. Het transporteren van energie, vooral over lange afstanden, wordt zoveel mogelijk beperkt.

Wij zien nog veel ruimte: in Nederland heeft momenteel 1.240.000.000m² oppervlakte aan daken¹ en meer dan 4.000 industrieterreinen². HVE is een groot voorstander van het benutten van deze ruimte voor het opwekken van energie die wordt geleverd op basis van lokaal eigenaarschap. Daarnaast zijn er uiteraard nog veel meer vormen van lokale duurzame energie opwek en opslagmedia die zich lenen voor een smart grid.

Een ideale smart grid heeft daarbij de volgende kenmerken:

- Een geografisch afgebakend gebied waarin alle verbruikers en opwekkers fysiek dicht op elkaar zitten. Uitgangspunt is dat er zo weinig mogelijk energie over lange afstanden wordt getransporteerd.
- Er is een eigen elektra-infrastructureur, oftewel een privaat net.
- De deelnemers aan de smart grid zijn zo divers mogelijk, dat wil zeggen: 1) grootverbruikers en kleinverbruikers door elkaar, en 2) consumenten, als onderdeel van de groep kleinverbruikers, doen ook mee.
- Er is sprake van één aansluitpunt op het regionale publieke elektriciteitsnet, die hooguit dient als uitwisselingslijn naar andere smart grids in de nabijheid.
- De energie gerelateerde transacties zijn in het bijzonder ‘peer-to-peer’, oftewel het is vrijwel altijd bekend waar de energie naar toe gaat zodat de kans op onbalans creëren geminimaliseerd wordt

De smart grid balanceert de vraag en aanbod van energiestromen lokaal. Daarmee worden hoge belastingen op het regionale net zoveel mogelijk voorkomen. In de smart grid worden hoofdzakelijk peer-to-peer transacties bedreven. De peer-to-peer transacties vinden plaats tussen groot zakelijke partijen, klein zakelijke partijen en consumenten. Een onafhankelijke derde partij ziet toe op de naleving van de gesloten peer-to-peer energiecontracten.

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2015/08/22/als-op-elnederlands-dak-een-zonnepaneel-zou-staan-hadden-we-geen-gas-meer-nodig-a1495250>

² <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-besparen/bedrijventerreinen/feiten-en-cijfers-duurzame-bedrijventerreinen>

WAT IS NODIG OM SMART GRIDS TE STIMULEREN?

HVE steunt de verbreding van de SDE++ zodat meer technieken de ruimte krijgen om te worden toegepast. Ook de voorgenomen wijzigingen in de experimenteerregeling zijn positief. Een aantal belangrijke drempels/knelpunten is daarin reeds geadresseerd. Alhoewel de overheid mogelijkheden biedt (lees: weer gaat bieden) om te experimenteren met het zelf organiseren van energiebeheer door optimalisatie van eigen opwek en verbruik, zien wij een drietal thema's die een verdere positieve bijdrage kunnen leveren aan de huidige netproblematiek.

Bij deze thema's kunnen wij goed de hulp gebruiken vanuit de politiek.

Thema	Oplossing
<u>1: Verdeling investeringen</u> Een groot deel van de publieke middelen gaat nog steeds op aan verzwaring van het net. Alhoewel deze investeringen nodig zijn, vertragen ze de transitie naar een duurzame en lokale energievoorziening.	Door schaarse budgetten slim en effectief in te zetten worden structurele oplossingen beter gefaciliteerd. Te denken valt aan samenwerking met netbeheerders om smart grid / flexibiliteit oplossingen mogelijk te maken en te financieren. Bijvoorbeeld, als een partij of samenwerkingsverband een goed idee heeft om het regionale net te ontzien en dat leidt tot het voorkomen van een investering in verzwaring door de netbeheerder, dan zou het mooi zijn als een deel van die vermeden investering gestoken kan worden in het project van de marktpartij / samenwerkingsverband.
<u>2: Geen of beperkte prikkels om het regionale net te ontzien</u> De huidige regelingen stimuleren het gebruik van het regionale net bij duurzame opwek projecten. De SDE+ bijvoorbeeld vergoedt zowel de opgewekte energie dat in het regionale net wordt gevoed alsmede het deel voor eigen gebruik. Doorgaans is de vergoeding voor eigen verbruik lager dan het tarief voor invoeden op het regionale net. De aanstaande SDE++ is een mooie verruiming van duurzame technieken met sturing op CO2-reductie maar geeft nog geen prikkels om het regionale net te ontzien.	Het voorstel is om financiële of prioritaire prikkels te creëren voor projecten die het regionale net weinig belasten. Simpel gezegd: een project wordt (extra) beloond op het aantal energie-eenheden dat <i>niet</i> op het regionale net wordt gezet. Mogelijke gevolgen: <ul style="list-style-type: none">• Vermeden investeringen in regionale netverzwaringen• Duurzame opwekprojecten kunnen weer op gang gebracht c.q. versneld worden• Business cases voor energieopslag worden interessanter.
<u>3: Beperking verzekeraars</u> De houding van verzekeraars ten opzichte van brand-, schade verzekeringen bij zonne-installaties vormt een blokkade. Toren hoge premieverhoging of het weigeren van een verzekering zijn praktijkvoorbeelden.	Door verzekeraars op te roepen te onderzoeken hoe de verzekering van zonne-installaties beter kan worden ingepast, worden dergelijke belemmeringen voorkomen.

Contact:

Tycho Tomassen, Algemeen Directeur HVE, tycho@hve-nl.com / +31 6 53 43 15 55
Tanju Ozel, Technisch Directeur HVE, tanju@hve-nl.com / + 31 6 41 93 19 35